

Comunicació:

NOVES FORMES D'ACOLLIDA INICIAL: "ELS JOVES GUIES"

Jordi Sabaté, Psicopedagog de l'IES Marina de La Llagosta
Josep Mª Guiteres, Sots-director de l'IES Marina de La Llagosta

El xoc cultural: propostes de acció

En el curs acadèmic 2001/2002 l'IES Marina de La Llagosta ha tingut matriculats 354 alumnes a l'ESO dels quals 42 eren estrangers. El col·lectiu majoritari és el magribí, encara que actualment han augmentat les persones sud-americanes. Des de fa dos anys disposem d'un pla d'acollida que atén no només als alumnes estrangers sinó als procedents d'altres comunitats o poblacions.

El punt de partida

Els tres elements bàsics per a iniciar aquest projecte han estat:

1. Un equip directiu disposat a implicar-se en aquest projecte.
2. Un referent en el centre, és a dir, un coordinador de compensatòria. Pot ser un membre de l'equip directiu o algú designat per ells.
3. Una mínima disponibilitat d'hores de professors.

Recursos externs

No tots els recursos implicats han de ser de l'estructura del propi centre. En el nostre cas la llista de serveis externs és àmplia:

1. Programa de Educació Compensatòria (tasques d'assessorament).
2. SEDEC (sis hores setmanals de professor de conversa).
3. Serveis Socials (ens proporcionen cobertura quan són requerits).
4. Mediació intercultural de l'Ajuntament i el Consell Comarcal del Vallès Oriental. En primer lloc, ens ajuden a comprendre millor els punts de partida d'algunes famílies i alumnes. En segon lloc, medien en la consecució d'objectius que l'institut considera necessaris.
5. Creu Roja, que ofereix hores de voluntaris que col·laboren en l'adquisició de la competència lingüística dels alumnes. Ells aporten els voluntaris i nosaltres les instal·lacions i el suport tècnic i pedagògic.
6. Escola d'adults amb qui mantenim contactes periòdics. Quan un alumne finalitza l'ensenyança obligatòria sense una òptima competència comunicativa se li ofereix la possibilitat d'assistir a l'escola d'adults i poder continuar la seva formació.

Respostes organitzatives previstes en el pla d'acollida:

Pretenem descriure ara algunes accions específiques en relació a les necessitats educatives específiques d'aquests alumnes:

1. Necessitats lingüístiques i curriculars pròpies de cada alumne. No només atenen al nivell acadèmic específic sinó a las possibles llacunes pròpies de cada sistema educatiu. Enllaçar adequadament el pla de acollida d'un centre amb el conjunt de mesures d'atenció a la diversitat és fonamental.

Proposem organitzar hores d'aula de conversa. A més de las hores del SEDEC, organitzem no menys de dotze hores que son gestionades pel referent de compensatòria del centre. El criteri bàsic que

QUART SIMPOSI: LLENGUA, EDUCACIÓ I IMMIGRACIÓ El tractament de la diversitat: qüestions organitzatives

regeix la seva gestió és que afecti el mínim possible al currículum ordinari. Paral·lelament, hem anat creant un vertader fons de materials relacionats amb la llengua i la seva adquisició. Disposar-ne no és condició suficient però sí necessària.

2. Necessitats personals pròpies de cada individu. No són diferents de les de la resta d'alumnat però solen quedar eclipsades per les anteriors. Proposem tutories personalitzades complementaries a la tutoria ordinària. Durant el primer any oferim a cada alumne/a una hora setmanal per a respondre a les seves necessitats personals, socials i curriculars.

3. Necessitats socials i culturals específiques del canvi cultural al que es veuen sotmesos molts d'aquests alumnes. Segons el seu origen, la distància cultural entre la persona i l'entorn social és major o menor, però en tots els casos existeix. Sovint, l'absència de dificultades lingüístiques fa que les obviem.

La nostra resposta organitzativa es concreta en el Programa "Joves Guies". En el marc d'aquest programa hem proposat als alumnes del segon cicle de l'ESO del nostre centre participar en un curs per a preparar-se com a guies. Disset joves es van apuntar, dels quals deu han finalitzat la formació. Durant el curs se'ls ha capacitat per a saber acollir a companys/es nous/ves que arriben al centre i són de fora del seu municipi. En el transcurs d'aquestes set sessions de treball d'una hora i mitja cada una han après a acompanyar i guiar a aquestes persones en la seva arribada, detectant les seves necessitats i essent sensibles als seus problemes. Són alumnes voluntaris que han fet aquesta formació fora del seu horari lectiu de forma altruista. A més del nostre reconeixement, se'ls ha lliurat un títol acreditatiu davant els seus companys i pares directament de mans de l'alcalde de la localitat. L'objectiu ha estat donar la major importància possible a aquest fet i promocionar-lo de cara a altres cursos. El curs vinent aquests joves guies complementaran les accions del professorat amb les seves actuacions.

4. Necessitats familiars relacionades amb els mateixos canvis culturals ja esmentats. Hem de tenir en compte dos aspectes:

- Les possibles necessitats immediates i/o carències de l'entorn familiar.
- Les pautes culturals del país d'origen i, en concret, el plantejament i concepte que tenen els centres educatius del seu país.

Sovint no coneixen la figura del tutor, o no entenen la conveniència d'anar al centre a parlar amb els professors. És necessari explicar-ho. En aquest sentit, la figura del mediador intercultural ens pot ser de gran ajuda per a organitzar reunions específiques amb les famílies on poder respondre a les necessitats familiars descrites anteriorment.

5. Necessitats relacionades amb l'orientació i la promoció acadèmica i professional. És necessari que els centres disposin d'una política activa per a que aquests nois/es quan finalitzen l'ESO tinguin una opció professional o acadèmica que els permeti continuar la seva formació.

Les mesures aquí descrites no tenen per què ser exclusives per a alumnes estrangers sinó que poden ser un benefici per a tots. Cal implicar la nostra creativitat i imaginació per a convertir els nostres centres de secundària en veritables espais educatius. En resum, les respostes educatives ofertes pels centres han d'estar dissenyades a diferents nivells i oferir respostes cada vegada més globals i coherents amb l'entorn social de cada centre.